

Gäller för: VE Hema Lung Med Neur Reum
Innehållsansvar: Louise Hurst, (louhu), Sjuksköterska
Godkänd av: Jonna Sandh, (jonol), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-06-12

Giltig till: 2026-09-30

Pleuratappning - lungmedicin

Revideringar i denna version

Förlängd giltighetstid

Bakgrund, syfte och mål

Vätska kan ansamlas i lunsäckan vid en rad olika sjukdomstillstånd. Genom att tappa ut och analysera vätskan på olika sätt kan den underliggande sjukdomsorsaken fastställas. Pleuratappning kan också utföras för att öka utrymmet för lungan och därigenom minska symtom i form av andfåddhet. Det är viktigt att notera om patienten upplever en minskad andnöd efter pleuratappning då symtomlindring kan utgöra indikation för ytterligare tappningar och/eller pleuradräninläggning.

Arbetsbeskrivning

Förberedelser:

OBS! Uppmärksamma pågående behandling med blodförtunnande läkemedel, rådfråga doktor.

Ultraljudsapparat.

Dukas sterilt:

Sterila kompresser

Steril duk

10 ml spruta (3 st)

Rosa kanyl 1,2 x 50 mm (1 st)

Grön kanyl 0,8 x 50 eller 0,8 x 80 (2 st)

Dukas rent:

Omläggingsset/tvättset

Snabbförband

Klorhexidinsprit 5 mg/ml

Sterila handskar

Plastförkläde

Munskydd, typ IIR

Carbocain 10 m/ml eller Mepivacaine 10 mg/ml maxdos 30 ml

Pleuratappningsset (öppnas ej innan utbyte)

One step nål (öppnas ej innan utbyte)

Efter undersökningen:

Sängläge/vilande sittandes 30 - 60 minuter.

Ge gärna patienten något att dricka. Förbandet borttages efter något dygn.

Prover

Allmän odling	<p>OBS - Noggrann aseptisk hantering. 2 ml i sterilt rör och 1 - 2 ml i en anaerob blododlingsflaska. Rör förvaras i kylskåp Flaska förvaras i rumstemperatur. Remiss: Laborierremiss 2</p>
TB-odling	<p>Cirka 10 ml i sterilt rör + transportrör. Förvaras i kylskåp. Remiss: Laborierremiss 2.</p>
Cytologi	<p>Blanda pleuravätskan väl. Ta helst 100 ml i en plastflaska och skicka så fort som möjligt, om det dröjer förvara i kylskåp. Om vätskan är blodig: tillsätt några droppar heparin 5000 IE. Remiss: Allmän cytologi/punktion.</p>
Protein och celler	<p>EDTA-rör, lila/svart propp, 5 ml, halvfullt. Ordineras i labmodulen i Melior, välj pleuraundersökning under "grupper". Lämnas direkt.</p>
Glukos	<p>Rosa rör, 5 ml. Hållbart 24 timmar i kyl. Ordineras i labmodulen i Melior. Välj pleuraglukos under "enskilda analyser". Oftast tas då även P-glukos.</p>

<p>Amylas</p>	<p>Plaströr utan tillsats. Ordineras i labmodulen i Melior, välj amylas, pankreas. Skriv kommentar till kemlab att det är pleuravätska.</p>
<p>LD</p>	<p>Plaströr utan tillsatts. Remiss: Allmän med biobank.</p>
<p>Ph</p>	<p>Plaströr utan tillsatts. Ordineras i labmodulen i Melior välj Ph* under "enskilda analyser". Skriv en kommentar till kemlab att det är pleuravätska.</p>
<p>Hb</p>	<p>EDTA-rör, lila/svart propp, 5 ml, halvfullt. Ordineras i labmodulen i Melior, sök Syst-Hemoglobin under "enskilda analyser". Skriv pleuravätska i kommentar till kemlab.</p>
<p>ADA (TB-indikator)</p>	<p>Plaströr utan tillsats, 10 ml. Remiss: Allmän med biobank.</p>
<p>Hyaluronsyra</p>	<p>Rosa rör, 5 ml. Remiss: Allmän med biobank.</p>
<p>Immunfenotypning/ flödescytometri (FACS) CD4/CD8-kvot? Lymfomfrågeställning?</p>	<p>2 st EDTA-rör lila/svart propp, 5 ml halvfullt. Remiss: Allmän med biobank. Lämnas omgående till klinisk patologi/cytologi senast kl 14.00, senast kl 12.00 fredagar eller innan helgdag. Vid frågor ring specialhematologin, SkaS Skövde 0500 – 43 13 19. Meddela att prov är på väg.</p>

Lipid-elfores Triglycerider } Cholesterol } ingår Chylomikroner }	Plaströr utan tillsats. Förvaras i kyl. Remiss: Allmän med biobank.
16S rRNA Bakteriespecifikt PCR	Plaströr utan tillsats. Remiss: Allmän med biobank.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: VE Hema Lung Med Neur Reum

Innehållsansvar: Louise Hurst, (louhu), Sjuksköterska

Godkänd av: Jonna Sandh, (jonol), Verksamhetschef

Dokument-ID: SKAS9713-588209652-13

Version: 9.0

Giltig från: 2026-06-12

Giltig till: 2026-09-30